

Zprávy a oznámení

Školení mladých kněží

V úterý 10.5. se koná školení mladých kněží na biskupství v Č. Budějovicích. Z tohoto důvodu nebude v Rožmitále v tento den slavena mše sv. Intence bude odsloužena v Českých Budějovicích.

Úklid v městském kostele

Generální úklid před poutí v městském kostele se bude konat v sobotu 14. května. Přijďte prosím pomoci, abychom slavili pout' v důstojném prostředí, v němž se nám bude líbit. Začátek úklidu bude v 8.00 hod.

Svatodušní sbírka na Charitu

V neděli 15. května (o slavnosti Soslání Ducha sv.) proběhne při mši sv. tradiční sbírka pro Českou katolickou charitu.

Koncert ve Starém Rožmitále

Tentýž sváteční den (15.5.) ozdobí i koncert žáků a učitelů zdejší Základní umělecké školy J. J. Ryby. Začátek je v 16.00 hod. ve farním kostele Povýšení sv. Kříže ve Starém Rožmitále.

Pout' k Panně Marii Březnické

Srdečně zveme na putování k Panně Marii Březnické v lese nad Voltuší. Společně tak navážeme na krásnou tradici. V sobotu 21. května zde bude od 11.00 hod. sloužena poutní mše sv. Po mši uspořádáme malý piknik z donesených zásob.

Pout' v městském kostele

Oslava patrona městského kostela sv. Jana Nepomuckého se letos bude konat v neděli 22. května. Mše sv. bude sloužena od 8.30 hod.

Úmysly mší svatých od 9. do 22. května 2005

R - farní kostel Povýšení sv. Kříže ve Starém Rožmitále

M - městský kostel sv. Jana Nepomuckého na náměstí

V - kaple sv. Anny ve Voltuši

Ranní mše sv.

R: Ne 8.30 hod.

Večerní mše sv.

M: Út - So 18.00 hod.

V: Pá 17.00 hod.

Po 9.5.	mše sv. není	Po 16.5.	mše sv. není
Út 10.5. České Budějovice	mše sv. mimořádně není, intence Za Marii Trčkovou, rodiče z obojí strany, bratra Adolfa a d. v o. bude odsloužena v Č. Budějovicích	Út 17.5. M	Za Františka Hladíka
St 11.5. M	Za Mirumila Pechara, rodiče z obojí strany a vnuka Míšu	St 18.5. M	Za Josefa Melichara, otce a d. v o.
Čt 12.5. M	Za padlé ruské vojáky	Čt 19.5. M	Za Jiřího Lišku a rod Mužíků
Pá 13.5. V M	Na dobrý úmysl Za Karolínu Jeníčkovou	Pá 20.5. V M	Na dobrý úmysl Za rodiče Kulovaných a dceru Marii
So 14.5. M	Za Jana Zíba, Františku Janotovou a Marii Havlovou	So 21.5. M	Za Václava a Stanislava Trčku, rod Trčků a Hořejších
Ne 15.5. R	Za farnosti	Ne 22.5. R	Za Stanislava a Julii Křížkovy

Pro vnitřní potřebu vydává Římskokatolická farnost Starý Rožmitál, Rybova 1, 262 42 Rožmitál pod Třemšínem

☎ 318 665 182 Uzávěrka příštího čísla je ve středu 18.5. 2005.

FARNÍ ZPRAVODAJ

Římskokatolické farnosti Starý Rožmitál

Číslo 9 Ročník II

8. května 2005

Litanie ke cti Panny Marie

Řecké slovo litanie znamená prosbu a v liturgii se tak říkalo modlitbám, ve kterých byl stálý dialog mezi tím, kdo modlitbu předříkával, a mezi lidem, který na modlitbu odpovídal zvoláním. Původně to byly prosby k Bohu (něco na způsob našich současných přímlovů ze mše sv.) za potřeby lidu a východní liturgie je zná již ve 3. století. Časem se jich začalo užívat i ke cti svatých a jejich Královny Panny Marie. Svatí Otcové hledali náměty k chvalozpěvům na Marii v Písmu svatém. Zvláště řečtí a syrští autoři čerpají z předobrazů Panny Marie ze Starého zákona.

Na Západě se litanie používaly zpočátku hlavně při prosebných procesích. Nejstarší druh mariánských litaní lze vystopovat na Západě ve Španělsku v 8. století. V Benátkách jsou doloženy mariánské litanie z roku 1280, kdy se zpívaly při procesích s obrazem Panny Marie. Jiné mariánské litanie můžeme nalézt ve spisech velkého středověkého mariánského cítěle sv. Bonaventury.

Doba rozkvětu litaní ke cti Panny Marie počíná v 15. a 16. století. Rozšířily je po celé Evropě spisy svatého Petra Kanisia. V Praze byly mariánské litanie zpívány poprvé roku 1560. Litaní ke cti Panny Marie bylo složeno velké množství. Jen kniha Litanie uspořádaná P. Pavlem Pankrácem Křivým uvádí celkem 23 různých mariánských litaní, ať už motivovaných jednotlivými mariánskými svátky, či Písmem svatým. Na slavném poutním místě v Itálii - Loretu, se zpívaly na sklonku 17. století každý den jiné litanie ke cti Panny Marie.

Papež Klement VIII. roku 1601 zakázal skládání dalších litaní a k užívání při veřejné liturgii schválil ty litanie, které se převážně opíraly o Písmo svaté. Římská kongregace obřadů zakázala r. 1631, aby se k nim bez schválení připojovaly prosby jiné. Během staletí papežové přidali některé invokace - jako Královno počatá bez poskvrny prvotního hříchu, Královno nanebevzatá (po vyhlášení příslušných mariánských dogmat r. 1854 bl. Piem IX., resp. r. 1950 Piem XII.), Královno míru (za I. světové války Benediktem XV.), Královno posvátného růžence a Matko dobré rady atd.

Loretánské litanie mají důmyslnou skladbu:

- 1) Vyzvání trojjediného Boha a oslava největší důstojnosti a nejkrásnější ozdoby Panny Marie (svatá Maria, svatá Boží rodičko, svatá Panno panen) - převzato z litaní ke všem svatým.
- 2) Oslava božského mateřství Panny Marie - invokace Matko Kristova - Matko Spasitelova.
- 3) Oslava panenství, svatosti a ctností Panny Marie - Panno nejmoudřejší - Růže tajemná (mystická).
- 4) Připomínka, čím byla Matka Spasitelova starozákonnímu lidu - invokace Věži Davidova - Archo úmluvy (předobrazy Panny Marie ze starého zákona).
- 5) Připomínka, čím je Panna Maria lidu novozákonnímu - Bráno nebeská - Pomocnice křesťanů.
- 6) Závěrečná část litaní oslavuje Pannu Marii v její nebeské slávě jako Královnu.
- 7) Od Královny nebes se ve svých prosbách vracíme zpět k Beránkovi, kterého nám zrodila, a končíme trojí prosbou o smilování.

Loretánské litanie se zakončují modlitbou v duchu liturgického období, které právě prožíváme. V adventní době si připomínáme slavné vtělení Krista, v době vánoční panenství, které dalo světu Vykupitele, o velikonočních se radujeme ze slavného Kristova zmrtvýchvstání.

Podle knihy P. ThDr. Martina Weise *Mariánské zrcadlo*

Z historie 12. část - Po Rybově smrti (2.)

Jestliže není spolehnouti na vlastní, objeví se pomocná ruka jinde. Když Anna Rybová zjistila, že ji Vilémův plán nemůže zachránit, svěřila nejstaršímu synovi, že ji dosavadní provizor rožmitálské školy Antonín Štědrý již několikrát žádal o ruku a nabízel jí a jejím dětem zázemí a ochranu. „V tomto stavu nejvyšší nouze mi (to) znělo jako hlas z nebes“, píše Josef Arnošt. Vdově Annu Rybovou bylo tehdy 48 let, nebyla zcela zdráva a její stav se zhoršil především v posledních letech. Antonín Štědrý byl naopak osmadvacetiletý svobodný mladík plný síly, který měl celý život ještě před sebou. A právě tento věkový rozdíl byl zřejmě pro celou rodinu důvodem, aby se domnívala, že mu nejde ani tak o blaho rodiny, jako o definitivní ustanovení učitelem, které chce získat sňatkem s vdovou po zemřelém předchůdci. Takto nedůvěřivě pohlížel i Josef Arnošt na člověka, který na svých bedrech nesl starosti o celou rožmitálskou školu, když ji Vilém tak hanebně zanedbával. Tento postoj však během tří let, která Štědrý strávil po Rybově smrti u rožmitálské škole, přehodnotil. „Ukázal se vždycky jako zdatný, rozumný, v hospodářství velmi zkušený muž. Byl svědkem všeobecné úcty a účasti, již se naše rodina v Rožmitále těšila, zvláště u tehdejších představených, a tak se dalo očekávat, že nebude dělat matce nebo dětem přinejmenším žádné zřejmé bezpráví“, poznamenal Josef Arnošt. Všichni brzy pochopili, že mají tu čest s člověkem soucítícím s jejich osudem, a ochotným kdykoliv pomoci. Antonín Štědrý pocházel z Hostomic ze zámožné rodiny a disponoval tedy určitým jménem. Jeho sňatek s Annou považovali však všichni tři za poslední možnost. Byla to jakási tajná dohoda, o níž ostatní z rodiny neměli vědět. Byl tu totiž ještě Vilém, který mohl vše zvratit, dostane-li rozum a vrátí se do školy. Ten však hodlal i nadále setrvat na studiích a domů se vrátit nechtěl. Josef Arnošt tedy sepsal prosebný list arcibiskupovi s žádostí o ustanovení Štědrého rožmitálským učitelem. V létě r. 1818 arcibiskup Václav Leopold Chlumčanský z Přestavlk a Chlumčan (1815 - 1830) přislíbil, že Štědrého učitelem jmenuje, rezignuje-li Vilém na svou funkci. A tady se ukázaly všechny negativní rysy Vilémovy povahy v plném světle. Dovolil si činit průtahy a držet tak celou rodinu v nejistotě. Josef Arnošt o tom napsal: „On však najednou změnil svou vůli, když viděl, že teď bude záležet na Štědrém, zda se mu dostane výhod, které si sliboval od slabé matky. Teprve pomaloučku vítězil jeho odpor proti stavu, který si zvolil lehkomyšlně a bez vnitřního přesvědčení; pozoroval též smutné postavení, do něhož upadl pro svou marnotratnost sám i jeho blízcí a k jehož zlepšení neměl ani odvahy, ani vůli, a tak konečně na podzim toho roku odstoupil v mé přítomnosti svůj úřad Štědrému za velmi výhodných podmínek. Opatřen všemi nutnými věcmi a obnosem, který mu Štědrý za odstoupení školy dal, odešel na podzim 1818 do Prahy.“

Marnotratný syn si nevezl k srdci rady staršího bratra, aby si peníze uložil a začal si vydělávat soukromým vyučováním. Nestaral se o studia, žil velmi nevázaně a nakonec si nechal od Štědrého vyplatit i zbylý obnos, který mu měl být splácen po částech a v určitých lhůtách. To vše však zřejmě také promrhal a musel opustit Prahu. Nakonec se v Terezíně nechal naverbovat k regimentu artilerie (dělostřelectva) a zdálo se, že bude se svým novým stavem spokojen. Jeho přátelé o něm hovořili s respektem, vybudoval si určité postavení, stal se kaprálem (poddůstojnická hodnost) a prodělal tažení v Savojsku v r. 1820. Na případné polepšení a návrat domů mu však již nezbyl čas, a tak tento vzdělaný, do jisté míry jistě schopný Rybův syn, poznamenaný však bohémsky nezkrotnou povahou, zemřel na tyfus daleko od svého domova v nemocnici San Spirito ve Veroně 30.7.1822. Bylo mu pouhých 25 let. Josef Arnošt o tom napsal: „Při zprávě o jeho úmrtí mnou pronikla hluboká bolest nad jeho smutným osudem tím více, že jsem si nemohl nalhávat, že jsem ho v poslední době poněkud zanedbával. Byl jsem totiž rozhořčen jedním jeho dopisem, který patrně napsal v záchvatu rozmrzelosti a v němž velmi křivdil Štědrému a částečně i matce, kteří mu přece i nadále nepřestali prokazovat dobro. Nedá se popřít, že se jeho postavení velmi zhoršilo tím, že své místo odstoupil Štědrému. Že se při svém způsobu života dostane do svízelné situace, jsem předvídal; ale jak je možno svěřit blaho celé nešťastné rodiny člověku, který neúnavně podkopával své vlastní štěstí? Kéž by byl uznal moje věrné přátelství a stálou láskyplnou starostlivost o jeho blaho, která by byla bývala bezmezná, kdyby nebyla tak často stála v cestě lásce k matce a ostatním sourozencům. K němu se v dětství upínaly všechny moje city, přátelství, jehož jsem byl schopen, jeho veselá a vcelku blahovolná povaha mne vždy nepřekonatelně přitahovala. A přece bylo v jeho bytosti cosi podivného, co mne naplňovalo zlým tušením, nepřekonatelná vášnivost, která zatvrzovala jeho srdce

proti všemu, co jí přišlo do cesty jako překážka. Jako dítě jsem ho neúmyslně srovnával s Kainem a zlé tušení mne pronásledovalo až do jeho smrti. Můj otec, jehož plnou důvěru jsem měl, mi prozradil své obavy několik let před smrtí v hodině skleslosti nad Vilémovými hloupými kousky v Plzni, kde tehdy studoval, což mnou otrásl v nehlubším nitru. Morální a fyzické utváření člověka je stejně tajemné. Vilém byl otevřená hlava, lehce a živě všechno chápal a ve stavu duševního klidu si dovedl všechno rozvážit, ba někdy prozrazoval dokonce nesmírnou chytrost a nápaditost. Nejvznešenější city dětské lásky, přátelství, zanícení pro čest atd. mu nebyly nikterak cizí, ale všechny tyto vlastnosti mizely, jakmile se jeho mysl dostala do velkého vzrušení; takový byl už v nejranějším mládí a této divoké podstaty (kterou však dovedl před cizími lidmi většinou velmi obratně ukrýt) přibývalo s léty. Tento přirozený sklon neušel ovšem otci, který viděl, že se zvětšuje přes jeho veškerou péči: není se co divit, že se otec často rozpomněl na sen, který se mu kdysi zdál bezvýznamný. Tu noc, co se Vilém narodil, se otci zdálo, že matka slehla s ďáblem.“ Následně hned Josef Arnošt dodává, že zbožný a osvětlený otec vždy pohrdal pověrami a vykládáním snů, ale tentokrát poprvé mluvil o snu vážně, zároveň však vždy ujišťoval, že jej pokládal jen za určité varování. Rodiče sen před nejstarším synem tajili a poté, co mu jej odhalili, nařídili mu o něm mlčet. Ryba mu k tomu řekl: „Nevzrušuj se tím a měj se na pozorů řídit své jednání podle nějakého tušení.“ Celý Vilémův nezřízený život a jeho brzká smrt byly však jakýmsi odrazem tohoto pozoruhodného znamení.

Ivana Hoyerová

(Dokončení přístě)

V minulém čísle si, prosím, opravte: ve 4. odstavci na konci věty : „Tak skončil...“ chybí slovo „žítí“. V předposledním odstavci na druhé řádce má být správně „se sklíčeností“.

Z prvního zasedání farní rady

Dne 27. dubna se k svému prvnímu zasedání sešla nově zvolená farní rada. Přítomni byli všichni členové, širokou veřejnost zastupoval pan Jiří Trčka a paní Lišková. Snad vás bude zajímat výběr z toho, o čem se na schůzce hovořilo.

Po uvítání a společné modlitbě k Duchu sv. zvolili přítomní zapisovatelku. Této náročné funkce se ujala k všeobecné spokojenosti paní Horníková. Následně byli členové rady seznámeni s přípravou nových nájemních smluv ohledně farních budov - truhlářství pana Luboše Sýkory a manželé Pevní. Tyto nové smlouvy připravuje biskupství. Také se mluvilo o opravě kostela na Náměstí, kde je v havarijním stavu omítka. V letošním roce dostaneme dotaci 200 tisíc a to bude stačit na otlučení omítky do výše první římsy a opravu svodů. Zdivo musí alespoň rok vysychat a tak bude nová omítka nahozena až příští léto. Bohužel v tomto stavu bude kostel i při letošní oslavě 100 let od jeho posvěcení, ale oprava je nutná.

Další otázka, kterou přítomní řešili, se týkala Božího Těla. Odsouhlasili, že je letos oslavíme v neděli 29. května. Po mši bude průvod s eucharistií okolo kostela k připraveným čtyřem oltářům. Děti se mohou zúčastnit jako družičky a sypat květy na cestu po níž bude nesena Nejsv. Svátost. Podobně byl odsouhlasen i termín pouti k Panně Marii Břežnické na sobotu 21. května. Mše na tomto místě bude sloužena od 11.00 hod. Členové rozhodli nepořádat organizované procesí, ale nechat na každém, jaký způsob dopravy zvolí. Farní rada také souhlasila s tím, aby se jedenkrát v týdnu sloužila mše sv. v městském kostele po ránu. Prý by to vyhovovalo některým farníkům ze Zalán a Nepomuka. Je ovšem zapotřebí, aby osobně dojednali optimální hodinu. Na návrh pana Hoyera dostanou věřící ve zdejším domově důchodců možnost zúčastnit se mše sv. jednou za čtrnáct dní, místo jednou za měsíc. Z čtených požadavků, které vznesl pan Trčka, jmenujme alespoň pořízení displeje, na němž by při bohoslužbách svítilo číslo písně, která se má zpívat, zavedení schránky na dotazy a připomínky v kostele či požadavek na hraní určitých písní na májových pobožnostech. Paní Lišková nás informovala o svém úsilí ohledně opravy hrobu pana katechety Ostrého na městském hřbitově. Nakonec požádal duchovní o spolupráci a pomoc při organizaci biřmování dne 4. června. Především jde o pomoc při zajištění pohoštění pro pana biskupa a biřmovance a jejich kmotry po skončení obřadu. Shromáždění slíbili se podle možností o zdárný průběh slavností postarat. Na závěr duchovní všem poděkoval za účast.

Příště se farní rada sejde ve čtvrtek 23. června.

P. Ivo Prokop